

MEKOn ilmoituskanava

MEKOille on tärkeää ylläpitää hyvää yrityskulttuuria ja ehkäistä korruptiota sekä muita väärinkäytöksiä. Niin kutsutuilla väärinkäytöksistä ilmoittajilla on keskeinen rooli demokraattisen yhteiskunnan tärkeiden arvojen, kuten avoimuuden ja läpinäkyvyyden, suojelemisessa ja edistämisessä. MEKOn ilmoituskanava on osa organisaation toimintaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä väärinkäytöksistä ilmoittavien henkilöiden suojelemiseksi. MEKOn ilmoituskanavan kautta voidaan ilmoittaa väärinkäytöksistä ja epäasiallisesta toiminnasta MEKOssa ilman pelkoa kielteisistä seurauksista.

Mistä voi ilmoittaa?

Ilmoituksen tulee koskea väärinkäytöksiä, joiden paljastamisella on yleistä etua. Tietojen tulee siis koskea yleisöä eikä ilmoittajan omia työ- tai palvelussuhdeoloja. Yksittäistä henkilöä koskevat olosuhteet voivat joissakin tapauksissa olla yleisen edun kannalta merkityksellisiä, esimerkiksi jos kyseessä ovat toistuvat tai järjestelmälliset rikkomukset, joita voidaan pitää hyväksymättöminä laajemmasta yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Sisäisten sääntöjen, kuten toimintaohjeiden, rikkomukset voivat myös joissakin tapauksissa olla yleisen edun kannalta merkityksellisiä.

Ilmoitukset voivat koskea myös tiettyjen EU-sääntöjen sekä niitä täydentävien tai täytäntöönpaneuvien Ruotsin sääntöjen rikkomuksia. Asiaankuuluvat EU-säännöt on lueteltu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937 liitteessä 1.

Ilmoittajalla ei tarvitse olla varsinaisia todisteita. Perustellut epäilyt tai huolenaiheet riittävät.

Mistä ei tule ilmoittaa?

- Yleisestä tyytymättömyydestä. Tällaiset asiat tulee käsitellä lähiesihenkilön tai HR-toiminnon kanssa.
- Turvallisuusluokitelluista tiedoista turvallisuudensuojalain (2018:585) mukaisesti tai muista kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä tiedoista.

Kuka voi tehdä ilmoituksen ja saada suojelua

Ilmoittajansuojelulain suojaamia henkilöitä ovat henkilöt, joilla on toimintaan liittyvä työperäinen yhteys. Kyse on työntekijöistä tai muista henkilöistä, jotka toimivat tavalla tai toisella siinä toiminnassa tai sen yhteydessä, jossa väärinkäytös ilmenee. Tämä koskee myös osa-aikaisia työntekijöitä, työnhakijoita ja henkilöitä, joiden työsuhte on päättynyt. Ilmoittaja ilmoittaa kuuluvansa tähän henkilöryhmään ilmoituksen yhteydessä.

Mitä suojele tarkoittaa

Suoja tarkoittaa, että MEKO ei saa a) estää tai yrittää estää ilmoittamista eikä b) kohdistaa vastatoimia ilmoittamisen vuoksi. Suojaan kuuluu myös c) vastuuvapaus sekä oikeus vahingonkorvaukseen kieltojen rikkomisen yhteydessä.

- Estävä toimenpide voi olla esimerkiksi edun tarjoaminen, jotta henkilö ei keskustelisi työntekijäjärjestönsä kanssa.
- Vastatoimi voi olla esimerkiksi irtisanominen, ylennyksen epääminen, työtehtävien muuttaminen, työpaikan muuttaminen, palkan alentaminen tai työaikaisten muuttaminen.
- Vastuuvapaus tarkoittaa, että henkilöä, joka lain mukaisesti ilmoittaessaan rikkoo salassapitovelvollisuutta, ei voida saattaa vastuuseen salassapitovelvollisuuden rikkomisesta.

Vastuuvapauden saaminen edellyttää, että ilmoittajalla oli perusteltu syy olettaa, että salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen ilmoittaminen oli välttämätöntä väärinkäytöksen paljastamiseksi.

Vastuuvapautta ei myönnetä, jos rikotaan tahallisesti sellaista salassapitovelvollisuutta, joka Ruotsin julkisuus- ja salassapitolain mukaan rajoittaa tietojen antamis- ja julkistamisoikeutta, eikä puolustuskeksintöjä koskevan lain mukaista salassapitovelvollisuutta rikottaessa.

Vastuuvapautta ei myöskään myönnetä, jos ilmoittaja luovuttaa asiakirjoja. Vastuuvapaus kuitenkin koskee tilanteita, joissa henkilö ilmoittaa asiakirjan sisältämiä tietoja luovuttamatta itse asiakirjaa.

Jos ilmoittaja syyllistyy rikokseen hankkiessaan tietoja, hän ei ole suojattu. Tällaisia rikoksia voivat olla esimerkiksi varkaus, luvaton tunkeutuminen, tietomurto, vakoilu tai salaisen tiedon luvaton käsittely.

Kuka hallinnoi ilmoituskanavaa?

MEKOn sisäinen ilmoituskanava on turvallinen järjestelmä, jonka tarjoaa MEKOsta riippumaton osapuoli KPMG AB ("KPMG"). KPMG:n ilmoituskanava on täysin erillinen MEKOn intranetistä ja ulkoisesta verkkosivustosta, ja se vastaanottaa ilmoituksia ympäri vuorokauden.

Ilmoittaja voi tehdä ilmoituksen nimettömästi tai omilla henkilötiedoillaan. Tilin rekisteröintiä ei tarvita ilmoituksen tekemiseen, mutta se helpottaa asian jatkokäsittelyä ja asian tilan seurantaa. Ilmoittajan anonymiteetin varmistamiseksi KPMG AB ei tallenna IP-osoitteita eikä muuta metadatta. Järjestelmä suojaa myös ilmoituksen sekä tiedot henkilöstä tai henkilöistä, joiden henkilöllisyys käy ilmi ilmoituksesta.

Jos henkilö, joka normaalisti käsittelee ilmoituksia, on itse ilmoituksen kohteena, asia siirretään välittömästi toiselle riippumattomalle ja pätevälle käsittelijälle. Tämä varmistaa objektiivisen ja oikeusturvan mukaisen käsittelyn.

Oikeus vastaanottovahvistukseen ja palautteeseen

Ilmoittaja saa KPMG AB:ltä vahvistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta seitsemän päivän kuluessa, ellei ilmoittaja ole luopunut tällaisesta vahvistuksesta tai jos on syytä uskoa, että vahvistus paljastaisi henkilön henkilöllisyyden.

KPMG AB antaa ilmoittajalle kohtuullisessa määrin palautetta siitä, mitä toimenpiteitä on toteutettu ja miksi, kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta (tai, jos vastaanottovahvistusta ei ole annettu, seitsemän päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta).

Jos sinut tunnistavia tietoja on tarpeen luovuttaa, sinulle ilmoitetaan siitä ennen tietojen luovuttamista, ellei tämä vaaranna tutkintaa.

Eri tavat ilmoittaa väärinkäytöksistä

Väärinkäytöksistä voidaan ilmoittaa myös ulkoisesti toimivaltaiselle viranomaiselle. Tietoa ilmoituksia vastaanottavista viranomaisista ja ilmoittamismenettelystä löytyy kyseisten viranomaisten verkkosivuilta, kuten Ruotsin työympäristöviranomaisen, Finans sivalvornan ja tietosuojaviranomaisen sivuilta.

Julkistaminen

Tarkoittaa sitä, että tiedot väärinkäytöksistä saatetaan yleisön saataville esimerkiksi julkaisemalla tietoja sosiaalisessa mediassa tai antamalla niitä toimittajalle julkaistavaksi.

Erityisesti julkistamisesta

Jos ilmoittaminen tapahtuu julkistamalla tiedot, henkilön suojaaminen ilmoittajansuojelulain nojalla edellyttää, että jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- viranomainen, jolla on ulkoinen ilmoituskanava, on laiminlyönyt velvollisuutensa ryhtyä toimenpiteisiin;
- väärinkäyttö aiheuttaa vaaran hengelle tai terveydelle;
- ilmoittajalla on perusteltu syy olettaa, että vastatoimien riski on olemassa.

Sananvapaus ja tiedonhankintaoikeus

Painovapausasetuksen ja sananvapausperustuslain mukaan jokaisella on perustuslain suojaama oikeus antaa tietoja julkaistavaksi tiedotusvälineissä. Jokaisella on myös oikeus hankkia tietoja niiden julkistamista varten. Näihin oikeuksiin liittyy rajoituksia, eikä niitä sovelleta esimerkiksi tietoihin, joiden luovuttaminen muodostaisi vakavan rikoksen, kuten rikoksen valtakunnan turvallisuutta vastaan.

Miten ilmoittaminen tapahtuu?

- Ilmoitus tehdään täyttämällä sähköinen lomake KPMG:n ilmoituskanavassa. Ilmoituksen voi tehdä myös vastaajapalvelun kautta tai pyytää mahdollisuutta tehdä ilmoitus henkilökohtaisessa tapaamisessa.
- Jos ilmoittaja haluaa jatkaa vuoropuhelua tai seurata asian tilaa, hänelle annetaan yksilöllinen asianumero ja salasana. Tiedot on säilytettävä turvallisesti.
- KPMG AB:n vastaanottoyksikkö vastaanottaa asian ja vahvistaa vastaanoton, jos yhteystiedot on annettu.
- KPMG AB:n vastaanottoyksikkö tekee asiasta alustavan arvion.
- Ilmoitus ja alustava arvio toimitetaan MEKOn ennalta nimetyille yhteyshenkilöille jatkokäsittelyä ja toimenpiteiden suunnittelua varten.
- MEKO päättää mahdollisista toimenpiteistä.
- Palautetta annetaan ilmoittajalle, jos hän on luonut tilin tai antanut yhteystiedot.